

Pregled ratnih događanja u nuštarskom kraju

Stanko Leko

I ako je još "Krvavi Uskr" na Plitvicama bio jasan znak što Srbo-četnička armada smjera događaji iz Borova sela nisu više ostavljali nimalo prostora bilo kakvoj sumnji u namjere tzv. JNA koja je postala jednonacionalna pojačavši se četničkim dragovoljcima koji su zajedno započeli provoditi etničko čišćenje metodom "spaljena zemlja", i to tobože pod krinkom "ugroženosti" srpske manjine i pokušajem održanja cjelovitosti Jugoslavije.

Domovinski rat u Nuštru započeo je već nakon prolijevanja prve nuštarske krvi u Borovu selu, kada su mučki iz zasjede ubijeni nuštarski i hrvatski heroji, policajci Stipan Bošnjak i Zdenko Perica, 02.svibnja 1991. kao i deset drugih policajaca, hrvatskih vitezova.

Događaji su pretjecali jedni druge i u tom vrtlogu, nuštarcu su se spremali za obranu onako kako su to jedino mogli, prikupljalo se malobrojno i slabo naoružanje, organizirale prve postrojbe i straže, pripremali obrambeni položaji.

Stanovništvo se polako počelo osipati, tražeći sigurnost u zapadnijim dijelovima Hrvatske, a poneki i izvan njenih granica, ne dočekavši ni prve četničke minobacačke granate. Nakon prvih granata u srpnju i prvih ranjavanja, a poglavito nakon prvih "krmača" (avionskih bombi težine 250 kg) koje je nuštarsko tlo prvo u Hrvatskoj unjedrilo, sigurnost izvan Nuštra potražili su i oni "malo hrabriji" stanovnici.

Oni pak ne puno hrabriji, ali većeg domoljubnog srca, ostadoše braniti svoje ognjište ufajući se u Boga i nadajući se "razumu" svjetskih moćnika. Kako su događaji pokazali ovo potonje je potpuno izostalo. Da stvar bude i gora srbočetnici dobivaju "blagoslov moćnika" i ne birajući sredstva kreću u žestoku najezdu s ciljem - zatrti sve što nije srpsko - ubiti, spaliti i srušiti - stvoriti "Veliku Srbiju".

Vukovar (15 km udaljen) - gori - zasipan danonoćno topničkom vatrom iz zraka, s Dunava i s onu stranu Dunava. Tutnjava dopire i do Nuštra, a sve češće i neprijateljske granate. U posljednji čas u jutarnjim satima 01. listopada, evakuiraju se stare i nemoćne osobe iz staračkog doma u Nuštru.

Na slici su zaokružena susjedna sela s većinskim srpskim stanovništvom koja su udomila četničke horde iz Srbije i iz kojih se sve češće i sve snažnije otvarala topnička vatra po samom Nuštru. Položaj Nuštra je sve teži, Vukovara i Bogdanovaca postaje nezavidan, a poglavito nakon okupacije susjednih sela Marinaca i ekonomije Henrikovci (01. listopada) te Cerića 02. listopada 1991. Tih dana Nuštar je pretrpio strašna razaranja, a padom susjednog Cerića (udaljenog samo dva kilometra) neprijatelj se približio na puškomet, a minobacačke granate više nitko nije ni mogao izbjeći.

Nakon trodnevnog "omekšavanja" uzastopnom topničkom vatrom i zrakoplovstvom, 03. listopada uslijedio je i prvi tenkovski napad na Nuštar u jutarnjim satima kojem je neprijatelj iz smjera Marinaca tehnikom uspio osvojiti položaj Zidine, napad na sam Nuštar započeo je popodne tenkovima i transporterima i to u dva pravca - ulicom Križnog puta do samog centra Nuštra s tri tenka gdje mu je uništen i najmoderniji tenk (na slici uništen t-84.), a ostala dva su se uspjela povući, i drugim pravcem iznad nuštarskog groblja ulicom M. Držića, gdje je ostao bez jednog transportera. Neprijatelj se povukao oko ponoći. Prvi napad na Nuštar bio je odbijen.

Bila je to generalna proba kako za neprijatelja, tako i za branitelje Nuštra. Nuštar se nije predao. Slijedeća dva dana uslijedila je artiljerijska odmazda srbočetnika za svoje poginule, ranjene i izgubljenu tehniku. Tada je na Nuštar bačena i aerosolna bomba, nuštarske rane bile su sve očitiije, pauze u granatiranju sve kraće. Više se nije mogla pronaći kuća bez ožiljka. Nuštar je tih dana srušen do temelja, ali u srcima branitelja bio je jedan jedini cilj: opstati.

Kako to uvijek i biva nakon "generalke" uslijedila je odlučujuća bitka 05. listopada 1991. za Nuštar i istočni dio Hrvatske. Nuštar je bio pojačan iskustvom, ljudstvom, ručnim, oklopnim i protuoklopnim naoružanjem. Njegovi branitelji su s kunicom oko vrata, i vjerom u Boga odlučili sačuvati svoja ognjišta i zaustaviti prodor agresora prema Vinkovcima. Uz jaku topničku pripremu u jutarnjim satima započeo je kombinirani oklopno-pješački napad agresora iz smjera Marinaca te iz smjera Henrikovaca, srbočetničkim snagama, koje su se spojile na ulazu u Nuštar te se razdvojile kod groblja tako da je jedan dio nastavio glavnom ulicom prema centru, a drugi pored groblja pa ulicom M. Držića prema ulici B. Jelačića sa zadatkom spajanja sa snagama iz okupiranog Cerića, treći dio neprijateljskog oklopa i pješništva ušao je u ulicu M. Marulića, kao podrška prodoru iz prva dva smjera sa zadatkom probijanja do centra Nuštra, i napredovanja prema dvorcu sa ciljem zauzimanja zapovjedništva branitelja. Time bi Nuštar bio osvojen, a agresor bi mogao ovladati sjevernim prilazom Vinkovcima kojima se s istoka neprijatelj iz Mirkovaca i okupiranog Cerića približio na svega nekoliko stotina metara.

Žestoke borbe s neprijateljskim oklopom i pješništvom započele su u ulici Križnog puta. Nakon što su branitelji onesposobili dio neprijateljskih tenkova i pješništva, nekoliko se tenkova s pješništvom nastavilo probijati prema središtu, u međuvremenu je zaustavljen proboj transportera i tenkova na oba pravca iznad groblja, gdje je jedan tenk onesposobljen, dok su se dva tenka i transporter povukli. Neprijatelj je uspio proći centar i doći do crkve Duha svetoga, to je bio i najdublji prodor neprijatelja, gdje su ga branitelji potpuno uništili, nakon čega se neprijatelj počeo povlačiti, obeshraben gubicima u tehnici i pješništvu i suočen sa čvrstom obranom i odlučnošću hrvatskih branitelja i ako se iz smjera Bršadina Nuštru približavalo pojačanje od još osam tenkova. Neprijatelj se povukao i s ulaza u Cerić.

Nuštar je te večeri nakon protjerivanja neprijateljskog oklopa i pješništva trpio nove razarajuće granate, branitelji su pobjedonosno brisali krv, znoj i suze sa svojih lica, zavijali svoje rane i razmišljali o onima koji su još istog jutra bili s njima, da bi u ovoj bitci za Nuštar i Hrvatsku darovali sebe. Ulicama Nuštra te večeri ležale su desetine životinjskih lešina i ljudskih tijela, zastrašujući ostatci neprijateljskog oklopa, svinje i goveda besciljno su lutali ulicama, a iz stotinjak spaljenih kuća se širio miris gareži. Hrvatski branitelji, praćeni uvijek spremnim pripadnicima saniteta 3. br. HV i ekipom hitne pomoći vinkovačke bolnice, dobro su obavili posao. Nuštar je po drugi put bio obranjen. Tog je dana uništeno osam srpskih tenkova (tri na Zidinama i pet u mjestu) četiri transportera, a pronađena su po ulicama i tijela napadača. Točan broj ranjenih i poginulih na strani neprijatelja ne zna se. Naime, prilikom povlačenja neprijatelj je nastojao pokupiti što više ranjenih i poginulih, a također i oštećenih ali pokretnih oklopnih vozila, kako bi prikrio stvame gubitke.

Nuštar su tih dana branili uz nuštarcu uglavnom pripadnike 5. bojne 109. br. HV i policije, i mnogi drugi domoljubi pripadnici raznih postrojbi kao što su dio 2.bojne 3.br HV, Samostalne vinkovačke satnije i drugi dragovoljci iz Cerića, Marinaca, Vukovara i svi hrabri, znani i neznani junaci iz Županje, Zagreba, Varaždina, Našica, te raznih krajeva domovine i svijeta. Svima njima veliko nuštarsko HVALA !

Nakon 05. listopada nije više bilo ulaska neprijateljskog oklopa u Nuštar i ako je bilo pokušaja. Nuštar je bio i jedan od najbližih svjedoka agonije Vukovara i Bogdanovaca nastojeći pomoći na bilo koji način tako je bilo i oko događanja i nehumanih srpskih igara s konvojem pomoći u liječnicima i hrani za vukovarsku bolnicu kada su međunarodni Crveni križ i EU promatrači pokušali pomoć dostaviti u bolnicu, a iz nje evakuirati oko 200 najtežih ranjenika. Nuštar je i u nekoliko navrata bio polazišna točka za probijanje blokade oko grada - heroja i to 13. listopada i 13. studenoga u tim nakanama se na žalost nije uspjelo. Nakon herojskog držanja Vukovara njegove obrane, koja je mjesecima odolijevala nadmoćnom neprijatelju, nanoseći mu nevjerovatne gubitke u tehnici i živoj sili, heroji obrane Vukovara nakon što su ostali bez protuoklopnog streljiva te su tenkovi srbočetničke armade ušli u ruševine grada, dio preživjelih branitelja u manjim skupinama, nakon nekoliko dana probijanja kroz neprijateljske redove dolazi potpuno iscrpljen u Nuštar.

Povratak stanovnika Nuštra započeo je u proljeće 1992. i ako su napadi na Nuštar iz dalekometnog topništva i minobacača nastavljeni sve do svibnja 1992. godine. Započela je i obnova razrušenih kuća, a od rujna 1992. djeca pohađaju obnovljenu osnovnu školu i ako iz još uvijek okupiranog Cerića ponekad zalutali metak prozviđi ili probije prozorsko staklo s južne strane školske zgrade, koja je poslije zaštićena amirano-betonskim pločama. Nastava se ipak održavala i u takvim uvjetima.

Neprijateljske granate zasule su Nuštar posljednji put i u rano jutro 05. kolovoza 1995. za vrijeme vojno redarstvene akcije "Oluja" na dan kad je oslobođen Knin, hrvatski borci bili su spremni krenuti i u odlučnu borbu za oslobođenje Vukovara i istočne Slavonije osjećajući punu spremnost, ipak poštivajući zapovjedi stožera u Vukovar su došli nešto poslije i to bez novih žrtava.

Podijelite:

<<

>>

KOMENTARI

#1 **acim** 2012-02-25 00:57

svaka case nustru ostace u moje serce i ako same bio mlade pa same se povlacio da imame
ove misle kko danase bolje da same ratovao za nustare pa i poginio
placem kade gledam slike

0

Citat

Komentiranje za ovog članka više nije moguće.

JComments